

smešil, ter ga imenoval »pobožnega moža«, »svetnika« itd. Vprašamo, odkodi ima ta gospod, kot neud, pravico se nad društvenimi knjigami in časniki spodtikati in darovalca knjig javno v krēmi smešiti? Ako si pa dotični gospod pripisuje pravico v tej reči zapovedovati in odločevati pri društvenih knjigah in časnikih, tedaj pa naj bode zagotovljen, da od zdaj naprej mu »R. K.« in »Pilger« v društveni bralni izbi ne bodeta več njegovih »Pistorijanskih« živcev vznemirjala. Mu je pač Gračka »tetka« že na srce prirastla.

Iz Veržaja. (Naši fajerveri) ali bolje rečeno, nasprotniki so imeli v nedeljo dne 1. oktobra po večernicah velike vaje (fajervertag), h katerim so povabili tudi sosedne, to seveda same nemškutarje, ter so jih le-ti res tako rekoč počastili s svojim prihodom. Kaj posebnega se pri vajah ni pripetilo, samo nekaj vam vendar moram naznaniti, dragi bralci, da vas malo seznanim s »fajerverhauptmanom« g. Milfelnerjem, kateremu pač ni po volji, da smo tudi mi začeli precej naprej stopati in da se zavedamo svoje narodnosti. Bil sem še pred večernicami z nekimi tovariši v sobi »bral. društva«, v katerej ravno prebiramo časnike in v katerej se tudi navdušujemo mi mlajši boritelji naroda za našo res tužno domovino. Kar naenkrat vstopi fajerverhauptman g. Milfelner v sobo in začne meni nič tebi nič: »Jaz bi rad, da bi soba že skoro prazna bila, da bomo mi šli notri, ker zunaj dež gre. Mi mu takoj obljubimo, da gremo ven, ker soba ni naša, ampak občinska in je nam samo za hranitev knjig in časnikov in za branje brezplačno podarjena. Začeli smo torej včasih pospravljati v društveno omaro, on pa odide. Njemu pa se je menda le še predolgo zdelo, ker se nismo naenkrat pobrali in vse na mizah njim popustili, pride zopet in nagovori sedaj že tudi prisotnega gosp. obč. predstojnika: »Jaz, požarnega društva stotnik, vas prosim, prepovejte »bral. društvu« sedaj tukaj biti«. Kaj ne, dragi čitatelji, da je g. Milfelner s tem mislil, da bi nas moral predstojnik ven zapoditi, kakor ovce? Ali tega on ni storil, ker je mož poštenjak. Tudi jaz se temu odločno uprem, da tega ni treba, ker smo tako že prej obljubili, da gremo prostovoljno. Gospod fajerverhopman je ostal na cedilu med svojimi pristaši. Da bi le, dragi bralci, znali, kako je to njega jezilo! Čisto bled je bil od same jeze. Vse to pa omenjam radi tega, da okoličani in ves slovenski svet izve, kakega narodnega sovražnika, da imamo mi Verženci v svojem trgu. Vam pa, zavedni Slovenci, bodi-si v trgu ali okolici, svetujem, da greste radi mimo »rudeče hiše«. — Svoji k svojim! A. St.

Iz Rečice. (Angelj varuh.) Na rožnivenško nedeljo se je nekemu posestniku splasil konj, ko se je peljal s svojo ženo in z malim otrokom od prvega sv. opravila domu. V Spod. Rečici na mostu zadene konj ob ograjo, jo zlomi in pade v Savinjo ter potegne voz z ljudmi vred za seboj. Komur je ta most znan, bode takoj mislil, da so omenjene osebe gotovo tukaj našle svojo smrt, ali da so se vsaj močno poškodovale. Ali glejte čudež: vsi so popolnoma zdravi ostali, ter zdaj čast in hvalo dajejo Mariji, kraljici sv. rožnega venca in angelju varhu za čudežno rešitev, ž njimi vred pa tudi vsi drugi ljudje, ko slišijo, kaj in kako se je zgodilo.

Od Sv. Petra pri Radgoni. (Dva junaka!) Ko sem bil v preteklem tjednu po mnogih mesecih zopet v Mariboru, pokaže mi prijatelj najnovejšo Mariboržanko, rekoč: »Poglej si jo, dobro teto, kakšno slavo prepeva dvema najbolj zaslužnima iz vaše župnije. Le sam si prečitaj, kako hvali Petrovsko šolo, kako boža vašega ljubeznivega Erženjaka, kar do nebes ga povzdiguje.« Zares hvaležni moramo biti Mariborski teti, kajti prepričala nas je, kako dragoceni zlahten kamen

imamo, svetel in veliki ko brus, samo škoda, da ga trdokorni, kakor že smo, nečemo pripoznati. Že davno morali bi pre uvideti, da so naš gospod školnik pravi nedosegljivi izvrstnjak, še imenitnejši, kakor sam kapeški Kvas. Ali ne, da se radujemo in veselimo, ker so nam tukaj ostali in niso hteli oditi v Ljutomer, kamor so pre bili pozvani; narobe pa mi, pač oslepljeni Petrovčani, sodimo: naši šolarji se nam smilijo, zategadelj že dolgo let resnično obžalujemo, zakaj je g. Erženjak škarje in iglo povrgel, kajti svoje dni je bil pre tako fleten krojaček, da je še dnešnji den po vsej fari malo takih. — Drugi slivospev, ki ga donša ista Mariboržanka iz Gornje Radgone, posvečen je, komu drugemu, če ne Bračko-tu? Par nobile fratrum! Bračko pre ni kargodi, ampak on je velikanski posestnik, on je »gomajdeferstehar«, drugokrat »becirksomman«, fajberhotman, ud mnogih društev i. t. d. Po tetki zvemo, da je Bračko tudi nekš »gardist« pa »wakerman«, povrh tega še poseben poštenjak od pet do brade, pa ravno zavoljo njegovih preizvrstnih lastnostij ga »klerikalci« nikakor ne marajo, ampak hudobno ga »cunjavajo«, češ, da je »orehovski prerok«. Naposled podučava nas Mariboržanka: gospod Bračko so mož neprestano in neumorno delaven, oni se nikoli ne ozirajo na svoj lastni hasek, ampak posvod in vselej imajo edino pred očmi telesno in duševno blagostanje svojega bližnjega, zato je pre pri vsakem, kdor njih pozna, v visokem poštovanju in ne ostane njim časa za prerokovanje in razne »pop«-ovske šuri-muri. Kedar pa bode treba proti klerikalcem in »črnim oslom« v boj stopiti, tedaj bodo Bračko na svojem mestu junaško stali in skrbeli za liberalnost in srečo ljudstva na svetu. — Strašno, strašno! Kaj se nam prerokuje in obečuje iz — Orehovec pri Žabnjaku!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V sredo se je napolnila iz nova hiša drž. zbora. Vojni minister je prinesel kar iz kraja načrt za novo postavo, po kateri bode deželni brambi stati dve leti pod puško. Če se postava ne sprejme, odstopi pa neki celo ministerstvo. Ni pa skorej dvoma, da do tega ne pride. — Minister za drž. finance, dr. Steinbach je predložil drž. proračun za leto 1894, dohodkov računi na 618,694.237 gld. in stroškov na 618,105.542 gld. ter bi po takem še ostalo v drž. kasah 411.542 gld. To ravno ni veliko! — Minister za poljedelstvo predlaga »kmetijske zadruge« in »kmečke domove«, grof Taaffe pa spremembo volilnega reda za drž. zbor; po tem dobijo pravico voliti dosluženi vojaki z bojno svetinjo in pa podčastniki, če tudi ne plačujejo davka.

Štajarsko. V Gradci so zadnjo nedeljo ustanovili podružnico »katol. šolskega društva«. To je tém lepše poročilo, ker se deslej o konservativcih v Gradci ni slišalo veliko in vendar je znano, da živi v Gradci unetih katolikav dovolj, saj niso v nobenem mestu cerkve tako polne, kakor ravno v tem mestu in tudi dobrotnikov ubogo ljudstvo ne najde lahko kje drugje v tolikem številu. — Družba katol. mojstrov si je napravila novo, lepo hišo, v kateri se zbirajo mojstri v posvetovanje, pa tudi rokodelski učenci dobijo v njej potrebnega pouka. Tudi lepo delo!

Koroško. »Kmečka zveza« ne da miru ter hoče po sili slov. kmete spraviti v nemčurski in brezverski koš, zato ima v nedeljo dne 29. oktobra zborovanje v Ledenicah v slov. Rožu. — Podružnica sv. Cirila in Me-

toda se je vendar-le ustanovila v Velikovci. Nobeden tamošnjih krčmarjev ni smel dati prostorij za zborovanje, pa je vendar-le bilo in sicer sijajno! — Kat. političsko društvo zboruje v nedeljo dne 22. oktobra v St. Jakobu blizu Velikovca in se pričakuje obilna vdeležba, tudi vsopred obeta veliko vspodbude.

Kranjsko. V Vrhniki je nek ponočnjak namazal nemški napis pod c. kr. orlom in preč so zagnali krik, češ, da so tudi na Kranjskem veleizdajice liki mladočeskim! — V Kranji pa so v neki krčmi peli francosko »marzelejo« in smelih pevcev je vsled tega že par pod ključi. Zares neumno počenjanje, kakor navlašč voda na mlin sovražnikom slov. ljudstva! — Iz Amerike se je te dni vrnilo 28 Kranjcev, sreče torej niso našli v novem svetu.

Primorsko. Občina v Sežani je pristopila k družbi sv. Cirila in Metoda s sto goldinarji. — Lahko se vedno silno bojeviti zoper slov. kmete okoli Gorici, toda če pride do pretepov, vselej so jih krivi neki — sciavi t. j. slov. kmetje! — V Trstu je napadel nek Daneček svojega gospodarja o belem dnevu ter mu je s sekuro blizu da glavo razbil. Se ve, da so besnega zločina kmalu spravili v luknjo. Dobro, da ni Slovenec, sicer bi se preč upilo, da so Slovenci divjaki!

Hrvaško. Hrvaški ban, grof Khuen-Héderváry je bil une dni v Djakovu, pri škofu dr. Strossmayru. Pravi se, da je to storil z ozirom na imenovanje nadškofa v Zagrebu. Nam se ne zdi verjetno, resnica pa je, da ga ni obiskal kar tako, brez posebnega namena.

Ogersko. Svitli cesar je prišel v Gödöllő ter ostane ondi neki dalje časa. — Ministerstvo še nima dovoljenja od cesarja, da predloži drž. zboru načrt postav za civilni zakon, ali minister dr. Weckerli trdi, da dobi za gotovo tako dovoljenje. Se ve, da zavoljo tega še dovoljenje ni — pribito, in je to le želja ministra, se ve, da ne »pobožna želja«. — Rumunce hoče vlada po polnem stlačiti v madjarske krplje in ji je v ta namen dobro vse, tudi sila. Taka je madjarska svoboda!

Vunanje države.

Rim. Sedanji sv. oče Leon XIII. si prizadevajo veliko, da se razširi kraljestvo božje na zemlji, sv. katoliška cerkev in posebno jih skrbi za uboge zamorce v Afriki. Žal, da jih evropske države ne podpirajo v tem toliko, kakor bi lahko. Nekateri so v tem oziru celo mrzle.

Italija. Vlada ne vidi rada, da prihaja leto na leto toliko romarjev k sv. očetu, kajti ljudje vidijo, da njim daje to dobiček, od kralja pa nimajo nič. Zato nagovarja vlada svoje ljudi, naj mislijo, kako se da tudi v posvetnih rečeh privabiti tujcev v Rim. Iz tega namena je bilo letos neko zborovanje za »mir sveta« in sedaj še bode enako za »časnike sveta«. No že prvo zborovanje ni obveljalo, tudi poslednje ne bode bolje! — V Siciliji so kmečki delavci napravili si društvo, ki šteje nad 300.000 udov, toda kaj pomaga društvo, če jim ne zna pomoči!

Francija. Ministerstvo se nič kaj ne veseli novih drž. poslancev, kajti nič še ne zna, ali dobi za-se dovolj trdno večino. V vrsti poslancev je veliko »novih mož« in ni se zanesli na-nje. — Pri častnikih so našli veliko taci, ki jim je za vse več, kakor za vojaško službo. Radi bi se jih tedaj odkrižali, ali kako to? Brez zamere se ne more izgoditi in vendar ne kaže še pri tolikem številu rodbin priti v zameri!

Belgija. V neki vasi je vdrlo nad 500 delavcev, njim na čelu župan, v župnijsko cerkev in so v njej potem vse razdajali, svetnike pa so pometali iz cerkve.

Ljudje so vsled tega kar osupnjeni. Pač res, kjer ni vere, tam ni reda, ni miru, ni sreče.

Anglija. Vlada ima sedaj doma nekoliko miru, zato pa dela ona tem več zunaj doma: posebno v Aziji. Tam si pridobiva zmerom več novih zaveznikov in vse kaže, da zoper Rusijo.

Nemčija. Cesar Viljem se je vrnil iz Avstrije in je polen hvale za naše vojaštvo. — Volitve v deželne zборе se vršijo prihodnje dni ter bodo vladi več ali manj ugodne. — Knez Bismarck se je vrnil v »Friedrichsruhe«, zdrav pa mož brž ne bode več, da-si zakriva svojo bolezen.

Rusija. Trgovinska zveza z nemško državo se dela že dolgo, ali kakor je podoba, ne dodela se še tako hitro, Rusija nima zato prave volje. — Neka ruska princesinja se zaroči, kakor se govori, z grofom Pariškim — s tistim princem, ki ima največ upanja, da še pride kedaj na prestol francoske države.

Bolgarija. Sebranje ali državni zbor se snide kmalu in dobi letos proračun države v posvetovanje, kateri ne kaže primanjkljaja. Je že nekaj. — Na višje šole sili toliko mladih ljudi, da obhaja vlado že strah, kaj hoče z njimi, ko jih dovršijo. V državne službe vendar-le ne more vseh vsprejeti, vsi pa gredo iz tega namena na višje šole.

Serbija. Minister dr. Dokić je zbolel in pravi se, da mu teče nit življenja še le nekaj dnij. In kaj bode potlej, kdo stopi na njegovo mesto? Kralj Aleksander še pač potrebuje zanesljivega moža. Najbrž bode minister general Gruić, toda on ima veliko sovražnikov.

Turčija. Malo manjka, pa bode sultan Abdul Hamid sit vladanja, kajti niti ene ure nima vesele. V drž. kasah je vedno tema, na drugi strani pa se mu je vedno bati, da vzbrehne kje ustaja zoper njegovo vlado: uzrokov za-njo je skorej na vseh krajih obširne države.

Afrika. V Maroku so nastale za sultana jako velike sitnobe, ker so kabili, muhamedanci, napadli trdnjavo Melila, ki je že od davna v rokah Španjcev. Španska vlada hoče se znositi zavoljo tega nad Marokansko državo, ako sultan ne kaznuje svojih ljudi. Zadnje pa je sultanu težava.

Amerika. V Rio de Janeiro se ustajna vojska ni vdrla, toda mestu se godi trda in predsednik republike, Peixoto mora mesto zapustiti, če noče, da ga ustajniki razdejo. Peixoto pa noče oditi, da-si ga ljudje v mestu nagavarjajo, da pojde.

Za poduk in kratek čas.

V smrtni nevarnosti.

(Iz dnevnika. Ludovik Č.)

»Jutri vstaneva ob šestih«, reče necega večera moj sostanovalec med tem, ko premiče posebno kazalce ure budilke na dotično številko.

»Ali naj psička izpodim?« vpraša me potem, a ko mu rečem, da ga naj v sobi pusti, položi mu staro suknjo na stol. Stražek pa skoči takoj na njo, zasuje se nekaj krat, vleže in zaspi.

Moj duh se je že deloma ločil od telesa, dremal sem, ko je postavljaj moj tovariš gorečo svečo na veliko drevesno gobo, ki mu je visela ob zidu nad posteljo. Imel je namreč navado, da si je svetil tako dolgo, da ga je začel spanec premagovati; še le tedaj jo je ngašal.

Né vem, kako dolgo se je še veselil ta večer moj tovariš luči, jaz sem kmalu v sanjah potoval po lepih zelenih planinah. Prišel pa sem na strme pečine, kjer